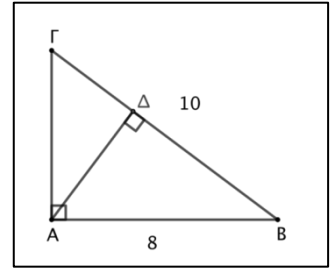

9.2 Το Πυθαγόρειο θεώρημα

1. Δίνεται ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ ($\hat{A} = 90^\circ$) με $AB = 8$ και $B\Gamma = 10$.

α) Να υπολογίσετε το μήκος της κάθετης πλευράς $A\Gamma$.

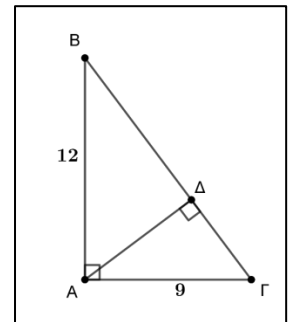
β) Έστω $A\Delta$ το ύψος στην υποτείνουσα $B\Gamma$. Να υπολογίσετε το μήκος της προβολής ΔB της κάθετης πλευράς AB πάνω στη $B\Gamma$.

2. Στο παρακάτω σχήμα το τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο ($\hat{A} = 90^\circ$) με κάθετες πλευρές $AB = 12$ και $A\Gamma = 9$, τότε:

α) Να αποδείξετε ότι $B\Gamma = 15$.

β) Αν $A\Delta$ είναι το ύψος του που αντιστοιχεί στην υποτείνουσα, να υπολογίσετε το μήκος του ευθυγράμμου τμήματος $\Delta\Gamma$.

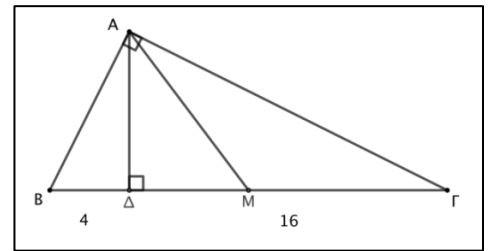
3. Στο ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ ($\hat{A} = 90^\circ$) του σχήματος, το $A\Delta$ είναι ύψος και το AM διάμεσος. Αν $B\Delta = 4$ και $\Delta\Gamma = 16$, τότε:

α) Να αποδείξετε ότι:

i. $A\Delta = 8$,

ii. $AB = 4\sqrt{5}$

β) Να υπολογίσετε τη διάμεσο AM .

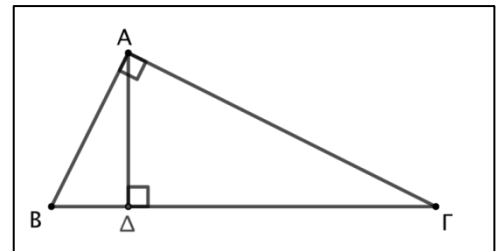

4. Στο παρακάτω σχήμα, το $A\Delta$ είναι το ύψος στην υποτείνουσα $B\Gamma$ του ορθογωνίου τριγώνου $AB\Gamma$. Αν είναι $B\Gamma = 10$ και $\Delta\Gamma = 8$, τότε:

α) Να υπολογίσετε το μήκος του τμήματος $B\Delta$.

β) Να αποδείξετε ότι $A\Delta = 4$.

γ) Να υπολογίσετε το μήκος της πλευράς AB .

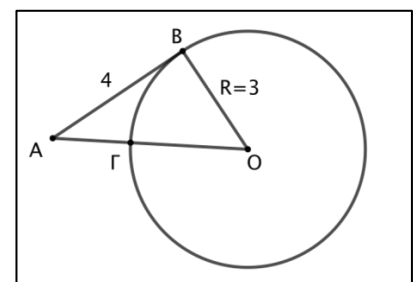

5. Δίνεται κύκλος με κέντρο O και ακτίνα $R = 3$. Θεωρούμε το εφαπτόμενο τμήμα AB ώστε $AB = 4$, όπως φαίνεται στο σχήμα.

α) Να αιτιολογήσετε ότι η γωνία $O\hat{B}A$ είναι ορθή.

β) Να αποδείξετε ότι $OA = 5$.

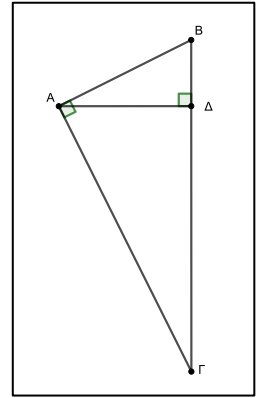
γ) Να υπολογίσετε το μήκος του τμήματος $A\Gamma$.

6. Σε ένα ορθογώνιο τρίγωνο η μία κάθετη πλευρά του είναι μεγαλύτερη από την άλλη κατά 3 cm.

Αν οι δύο κάθετες πλευρές έχουν άθροισμα 21 cm, τότε :

- α) Να δείξετε ότι οι κάθετες πλευρές έχουν μήκη 9 cm και 12 cm.
β) Να υπολογίσετε την υποτείνουσα του ορθογωνίου τριγώνου.

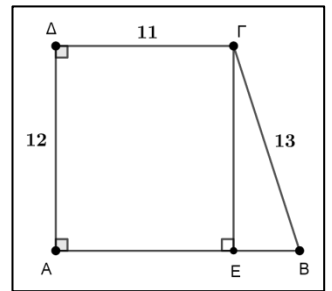

7. Σε ένα ορθογώνιο τρίγωνο ABΓ οι προβολές ΔB και ΔΓ των κάθετων πλευρών AB και AΓ στην υποτείνουσα BΓ έχουν μήκη 3 cm και 12 cm αντίστοιχα.

- α) Να αποδείξετε ότι το μήκος του ύψους AΔ προς την υποτείνουσα BΓ είναι 6.
β) Να υπολογίσετε τις κάθετες πλευρές AB και AΓ του τριγώνου.

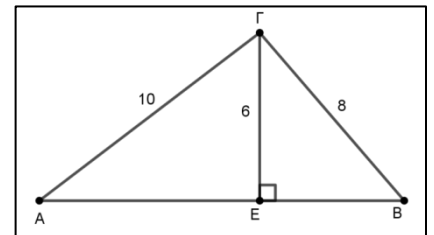
8. Το τετράπλευρο ABΓΔ του σχήματος είναι τραπέζιο με $\hat{A} = \hat{\Delta} = 90^\circ$, $A\Delta = 12$, $\Delta\Gamma = 11$, $B\Gamma = 13$ και ΓE το ύψος του.

- α) Να αποδείξετε ότι το τετράπλευρο AΔΓE είναι ορθογώνιο.
β) Να αποδείξετε ότι $EB = 5$.
γ) Να υπολογίσετε την περίμετρο του τραπεζίου.

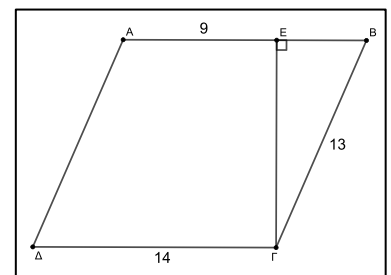
9. Στο τρίγωνο ABΓ του παρακάτω σχήματος δίνεται ότι, $A\Gamma = 10$ και $B\Gamma = 8$. Το τμήμα ΓE είναι το ύψος που αντιστοιχεί στην πλευρά AB με $\Gamma E = 6$.

- α) Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:
Το τμήμα AE ονομάζεται προβολή της πλευράς στην πλευρά
Το τμήμα είναι η προβολή της πλευράς στην πλευρά AB.
β) i. Να υπολογίσετε το τμήμα AE.
ii. Να βρείτε το μήκος της πλευράς AB.

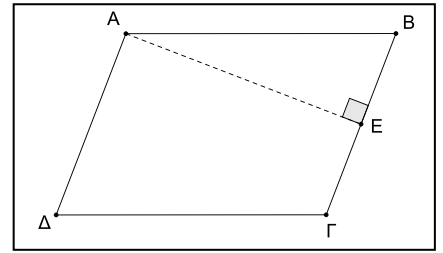

10. Δίνεται παραλληλόγραμμο ABΓΔ με $B\Gamma = 13$ και $\Gamma\Delta = 14$. Αν ΓE είναι το κάθετο τμήμα από το σημείο Γ στην πλευρά AB και το τμήμα AE έχει μήκος 9, να αποδείξετε ότι:

- α) το μήκος του τμήματος ΓE είναι 12 ,
β) τα μήκη των πλευρών AΔ, ΔΓ και AΓ του τριγώνου AΔΓ είναι διαδοχικοί φυσικοί αριθμοί.

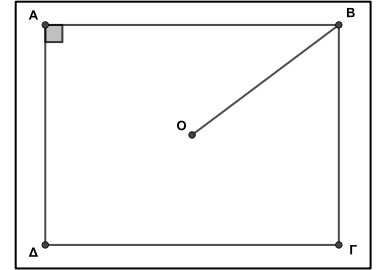

11. Στο παρακάτω σχήμα το τετράπλευρο $AB\Gamma\Delta$ είναι παραλληλόγραμμο, E είναι το μέσο της πλευράς του $B\Gamma$ και η AE είναι κάθετη στην $B\Gamma$. Αν $AB = 13$ και $BE = 5$, να βρείτε το μήκος:

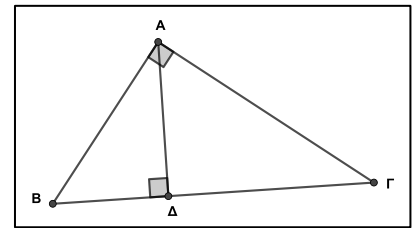
- α) της πλευράς $A\Delta$ του παραλληλογράμμου.
β) του ευθύγραμμου τμήματος AE .

12. Στο ορθογώνιο $AB\Gamma\Delta$ του παρακάτω σχήματος το σημείο O είναι το κέντρο του. Επίσης η $OB = 5$ και η $A\Delta = 6$.

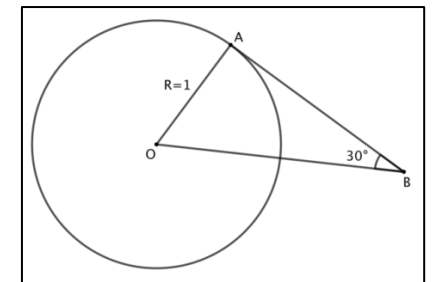
- α) Να υπολογίσετε το μήκος της $B\Delta$.
β) Πόσο είναι το μήκος της διαγωνίου $A\Gamma$; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
γ) Να υπολογίσετε το μήκος της πλευράς AB του ορθογωνίου $AB\Gamma\Delta$.

13. Το τρίγωνο $AB\Gamma$ του παρακάτω σχήματος είναι ορθογώνιο με $\hat{A} = 90^\circ$, $B\Gamma = 10$ και $A\Gamma = 8$. Αν $A\Delta$ είναι το ύψος του από την κορυφή A να υπολογίσετε το μήκος:

- α) της πλευράς AB ,
β) του τμήματος $\Delta\Gamma$,
γ) του τμήματος ΔB .

14. Δίνεται κύκλος με κέντρο O και ακτίνα $R = 1$. Θεωρούμε το εφαπτόμενο τμήμα BA ώστε $\hat{O}BA = 30^\circ$, όπως φαίνεται στο σχήμα.

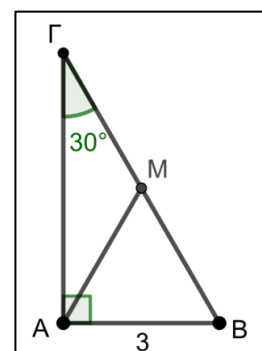

- α) Να αιτιολογήσετε ότι η γωνία $\hat{O}AB$ είναι ορθή.
β) Να αποδείξετε ότι $OB = 2$.
γ) Να υπολογίσετε το μήκος του εφαπτόμενου τμήματος BA .

15. Το τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο με $\hat{A} = 90^\circ$, $\hat{\Gamma} = 30^\circ$ και $AB = 3$.

Το M είναι μέσο της υποτεινούς του $AB\Gamma$.

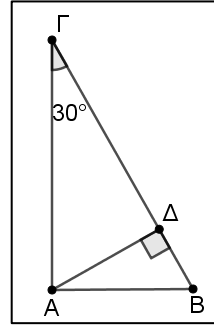
- α) Να αποδείξετε ότι $B\Gamma = 6$.
β) Να υπολογίσετε το μήκος του τμήματος AM .
γ) Να υπολογίσετε το μήκος της κάθετης πλευράς $A\Gamma$ του $AB\Gamma$.

16. Δίνεται ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ ($\hat{A} = 90^\circ$) με $B\Gamma = 8$ και $\hat{\Gamma} = 30^\circ$.

α) Να αποδείξετε ότι $AB = 4$.

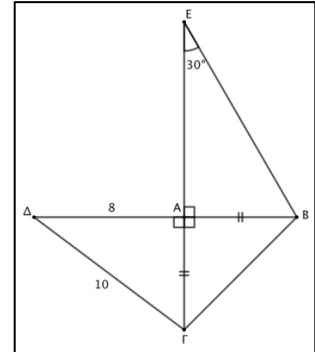
β) Φέρουμε το ύψος $A\Delta$. Να υπολογίσετε το τμήμα $B\Delta$.

17. Στο σχήμα παρακάτω είναι $AB = A\Gamma$, $A\Delta = 8$, $\Delta\Gamma = 10$ και $\hat{A\hat{E}B} = 30^\circ$.

α) Να αποδείξετε ότι $A\Gamma = 6$.

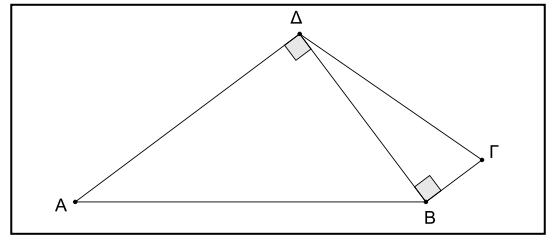
β) Να υπολογίσετε την υποτείνουσα BE του ορθογωνίου τριγώνου ABE .

18. Στο διπλανό σχήμα τα τρίγωνα $AB\Delta$ και $B\Gamma\Delta$ είναι ορθογώνια με $\hat{A\hat{B}\Delta} = \hat{B\hat{\Gamma}\Delta} = 90^\circ$ και $A\Delta = 16$, $B\Gamma = 5$ και $\Gamma\Delta = 13$.

α) Να αποδείξετε $B\Delta = 12$.

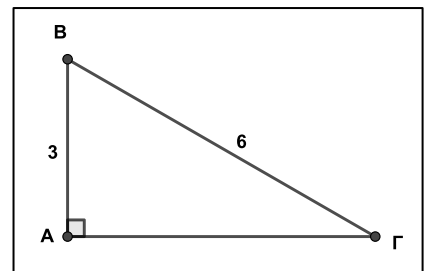
β) Να υπολογίσετε το μήκος του τμήματος AB και την περίμετρο του τετραπλεύρου $AB\Gamma\Delta$.

19. Στο ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ του διπλανού σχήματος η $AB = 3$ και η $B\Gamma = 6$. Να υπολογίσετε:

α) το μέτρο της γωνίας $\hat{\Gamma}$.

β) το μήκος της πλευράς $A\Gamma$.

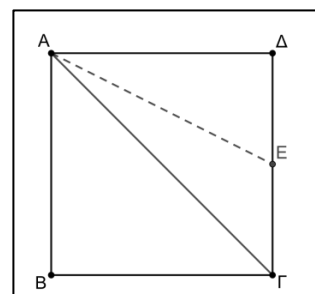

20. Δίνεται τετράγωνο $AB\Gamma\Delta$ πλευράς 2 και E είναι το μέσο της $\Delta\Gamma$.

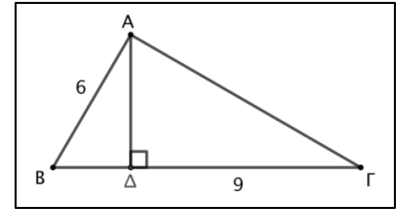
Να αποδείξετε ότι:

α) $A\Gamma = 2\sqrt{2}$,

β) $AE = \sqrt{5}$.

21. Στο παρακάτω σχήμα, το AD είναι ύψος του τριγώνου $AB\Gamma$. Αν είναι $AB = 6$, $B\Gamma = 12$ και $D\Gamma = 9$, τότε:

α) Να αποδείξετε ότι:

i. $AD = \sqrt{27}$

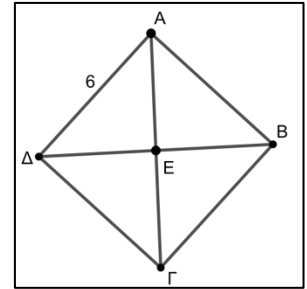
ii. $A\Gamma = \sqrt{108}$

β) Να εξετάσετε αν το τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο.

22. Το $AB\Gamma\Delta$ είναι παραλληλόγραμμο με περίμετρο 24 και $AD = 6$.

α) Να υπολογίσετε τα μήκη των πλευρών του $AB\Gamma\Delta$ και να αποδείξετε ότι το $AB\Gamma\Delta$ είναι ρόμβος.

β) Αν επιπλέον $A\Gamma = 6\sqrt{2}$ να αποδείξετε ότι το $AB\Gamma\Delta$ είναι τετράγωνο.

23. Η πλευρά $B\Gamma$ του τριγώνου $AB\Gamma$ είναι παράλληλη στην πλευρά ΔE του τριγώνου $A\Delta E$.

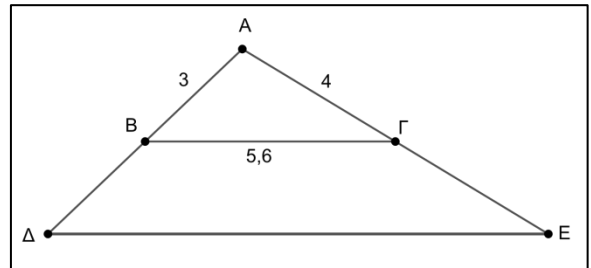
Επίσης δίνονται $AB = 3$, $B\Gamma = 5,6$ και $A\Gamma = 4$.

α) Αν $AD = 6$, να υπολογίσετε:

i. το μήκος της πλευράς AE του τριγώνου $A\Delta E$,

ii. το μήκος της πλευράς ΔE του τριγώνου $A\Delta E$.

β) Αν $AD = 9$, να υπολογίσετε το μήκος της πλευράς ΔE του τριγώνου $A\Delta E$.

24. Έστω O το κέντρο ρόμβου $AB\Gamma\Delta$ με μήκη διαγωνίων $\Delta B = 6$ και $A\Gamma = 8$.

α) Να υπολογίσετε την πλευρά του ρόμβου.

β) Θεωρούμε σημεία E και Z εσωτερικά των τμημάτων OA και OG αντίστοιχα, τέτοια ώστε $EO = OZ$.

i. Πόσο πρέπει να είναι το μήκος καθενός από τα τμήματα EO και OZ ώστε το τετράπλευρο $EBZ\Delta$ να είναι τετράγωνο; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

ii. Να υπολογίσετε την πλευρά του τετραγώνου $EBZ\Delta$ του προηγούμενου ερωτήματος.

25. α) Το E είναι το σημείο τομής των διαγωνίων του τετραπλεύρου $AB\Gamma\Delta$.

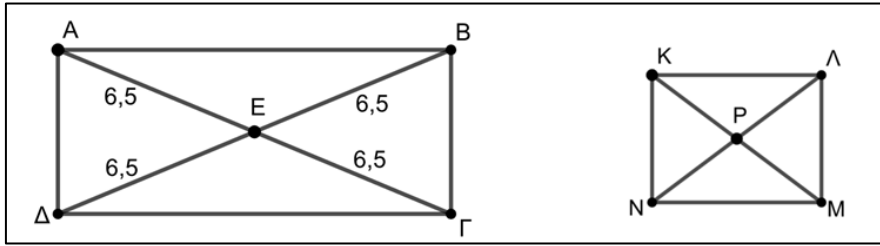
Επιπλέον ισχύει ότι $AE = BE = \Gamma E = \Delta E = 6,5$.

i. Να αποδείξετε ότι το $AB\Gamma\Delta$ είναι ορθογώνιο.

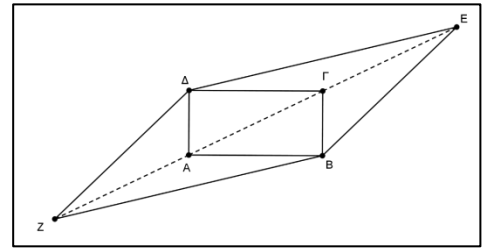
ii. Αν επιπλέον δίνεται ότι η πλευρά $A\Delta = 5$, να βρείτε το μήκος της πλευράς AB του $AB\Gamma\Delta$.

β) Μια ταμπέλα έχει το σχήμα του τετραπλεύρου $K\Lambda MN$, όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

Σας δίνεται ότι οι διαγώνιοι του KM και ΛN τέμνονται στο P και έχει $PK = P\Lambda = PM = 2,5$. Ένας συμμαθητής σας, ο Κώστας γνωρίζει επιπλέον το μήκος του PN και βγάξει, σωστά, το συμπέρασμα ότι η ταμπέλα είναι σχήματος ορθογωνίου. Πόσο είναι το μήκος του PN ;

26. Στο σχήμα που ακολουθεί, το τετράπλευρο ΔEBZ είναι παραλληλόγραμμο με διαγώνιο $ZE = 60$ και το τετράπλευρο $AB\Gamma\Delta$ είναι ορθογώνιο με πλευρά $AB = 16$. Αν είναι $ZA = \Gamma E = 20$, τότε:

α) Να αποδείξετε ότι $ZA = A\Gamma = \Gamma E$.

β) Να υπολογίσετε:

- i. το μήκος της πλευράς $B\Gamma$ και την περίμετρο του ορθογωνίου $AB\Gamma\Delta$,
- ii. τη διαγώνιο ΔB του παραλληλογράμμου ΔEBZ .

Σε κάθε περίπτωση να αιτιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

27. Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ με $B\Gamma = 8\sqrt{3}$, το ύψος του $B\Delta$ και το μέσο M της $B\Gamma$.

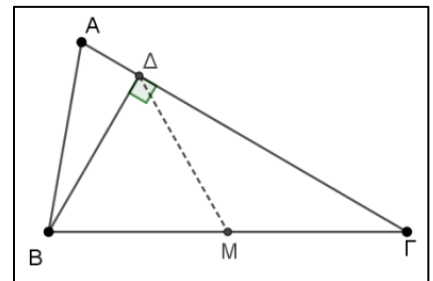
α) Να αποδείξετε ότι $\Delta M = 4\sqrt{3}$.

β) Αν $\hat{\Gamma} = 30^\circ$ και $AB = 8$:

i. Να υπολογίσετε τη γωνία $M\hat{\Delta}\Gamma$.

ii. Να υπολογίσετε τον λόγο $\frac{B\Delta}{B\Gamma}$.

iii. Να υπολογίσετε το μήκος του τμήματος $A\Delta$.

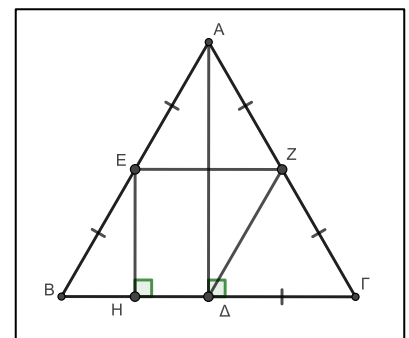
28. Σε ισόπλευρο τρίγωνο με πλευρά 12, $A\Delta$ είναι το ύψος του και E, Z τα μέσα των πλευρών του AB και $A\Gamma$ αντίστοιχα. Αν το τμήμα $E\Delta$ είναι κάθετο στην πλευρά $B\Gamma$, με H σημείο της $B\Gamma$, τότε :

α) Να αποδείξετε ότι :

i. $EZ \parallel H\Delta$,

ii. $EZ = 6$ και $H\Delta = 3$.

β) Να εξετάσετε αν το τετράπλευρο $EZ\Delta H$ είναι παραλληλόγραμμο και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

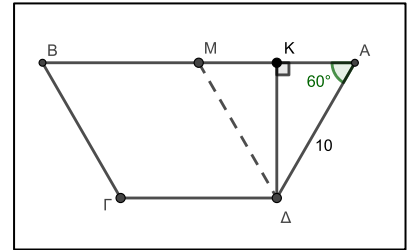
γ) Να αποδείξετε ότι το τετράπλευρο EZΔΗ είναι τραπέζιο, του οποίου η βάση του EZ είναι ίση με τη μία από τις μη παράλληλες πλευρές του τη ΔZ .

29. Στο παρακάτω σχήμα το τραπέζιο ABΓΔ είναι ισοσκελές και η μεγάλη βάση του AB είναι διπλάσια από την πλευρά AD. Επιπλέον η γωνία A είναι 60° και η πλευρά AD είναι 10 cm .

α) Να υπολογίσετε το ύψος ΔK του τραpezίου.

β) Αν M είναι το μέσο της AB να αποδείξετε ότι:

- i. το τρίγωνο ΔMA είναι ισόπλευρο,
- ii. το τετράπλευρο ΔMBΓ είναι ρόμβος.

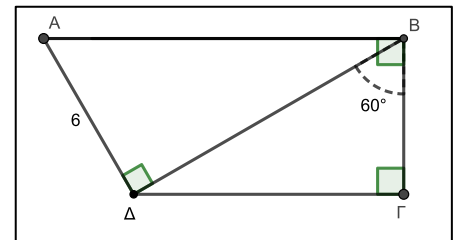

30. Στο τραπέζιο ABΓΔ του παρακάτω σχήματος με $AB // \Gamma\Delta$, είναι $\hat{B} = \hat{\Gamma} = 90^\circ$. Η πλευρά AD είναι 6 και η διαγώνιος ΒΔ είναι κάθετη στην πλευρά AD και σχηματίζει με την πλευρά ΒΓ γωνία $\hat{\Delta}\hat{B}\hat{\Gamma} = 60^\circ$.

α) Να αποδείξετε ότι η βάση AB του τραpezίου είναι 12.

β) Να υπολογίσετε τη διαγώνιο ΒΔ.

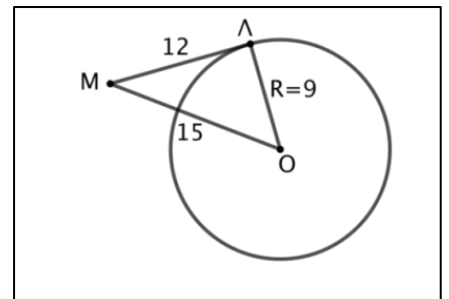
γ) Να αποδείξετε ότι η περίμετρος του τραpezίου ABΓΔ είναι $27 + 3\sqrt{3}$.

31. α) Σε ορθογώνιο τρίγωνο ABΓ ($\hat{A} = 90^\circ$) είναι $AB = 12$ και $B\Gamma = 15$.

Να υπολογίσετε την κάθετη πλευρά ΑΓ.

β) Ένας μαθητής ισχυρίζεται ότι στο σχήμα, «το ΜΛ είναι εφαπτόμενο τμήμα του κύκλου (O, R) στο σημείο του Λ». Να εξετάσετε αν ο ισχυρισμός του μαθητή είναι αληθής και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

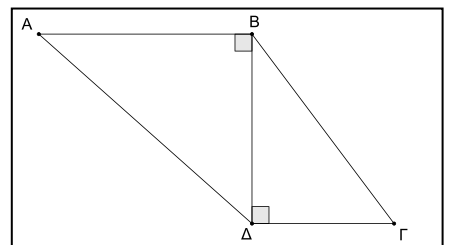

32. Στο παρακάτω σχήμα τα τρίγωνα ABΔ και ΒΓΔ είναι ορθογώνια με $\hat{A}\hat{B}\hat{\Delta} = \hat{B}\hat{\Lambda}\hat{\Gamma} = 90^\circ$ και $AB = 9$, $B\Delta = 8$ και $\Gamma\Delta = 6$.

α) Να υπολογίσετε το μήκος του τμήματος ΒΓ.

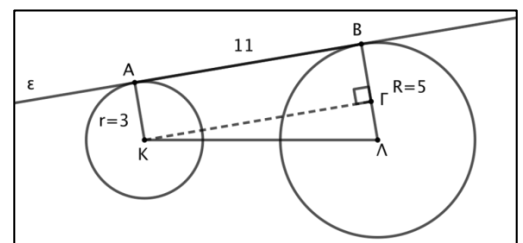
β) Να αποδείξετε $A\Delta = \sqrt{145}$.

γ) Να αποδείξετε $A\Gamma = 17$.

33. Μια ευθεία ε εφάπτεται στους κύκλους (K, r) και (Λ, R) στα σημεία A και B αντίστοιχα, όπως φαίνεται στο σχήμα. Αν $r = 3$, $R = 5$, $AB = 11$ και $K\Lambda \perp B\Gamma$, τότε:

α) Να αποδείξετε ότι το τετράπλευρο ABΓK είναι ορθογώνιο.

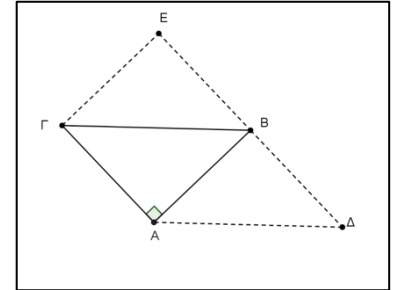

β) Να υπολογίσετε:

- i. τα μήκη των τμημάτων ΚΓ και ΓΛ.
- ii. την απόσταση των κέντρων Κ και Λ.

γ) Τι είδους τετράπλευρο θα είναι το ΑΒΛΚ όταν οι κύκλοι έχουν ίσες ακτίνες;

34. Στο σχήμα που ακολουθεί, το τρίγωνο ΑΒΓ είναι ορθογώνιο και ισοσκελές με $\hat{A} = 90^\circ$, $AB = AG = 14$ και Β σημείο του τμήματος ΔΕ. Αν είναι $AD \parallel BG$, $AB \parallel GE$ και $AG \parallel DE$ τότε:

α) Να αποδείξετε ότι

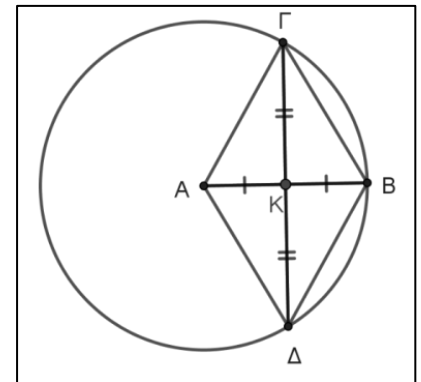
- i. το τετράπλευρο ΑΓΒΔ είναι παραλληλόγραμμο,
- ii. το τετράπλευρο ΑΓΕΒ είναι τετράγωνο.

β) Να αποδείξετε ότι η περίμετρος του τετραπλεύρου ΑΓΒΔ είναι ίση με $28(\sqrt{2} + 1)$.

35. Δίνεται κύκλος κέντρου Α και σημεία του Γ, Β και Δ έτσι ώστε τα ευθύγραμμα τμήματα ΑΒ και ΓΔ τέμνονται στο Κ και είναι $KA = KB$ και $KΓ = ΚΔ$.

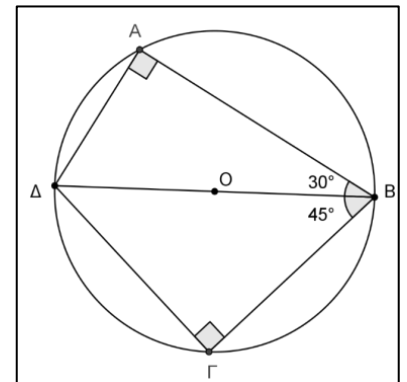
α) Να αποδείξετε ότι:

- i. $AG = AB = AD$,
- ii. το τετράπλευρο ΑΓΒΔ είναι ρόμβος,
- iii. $\hat{K}\hat{\Gamma}B = 30^\circ$.

β) Αν είναι $GB = 4$, τότε να αποδείξετε ότι $GD = 4\sqrt{3}$.

36. Το τετράπλευρο ΑΒΓΔ του παρακάτω σχήματος έχει τις κορυφές του Α, Β, Γ και Δ σε κύκλο με κέντρο το σημείο Ο, τη διαγωνιά του ΔΒ διάμετρο του κύκλου και τις γωνίες του \hat{A} και $\hat{\Gamma}$ ορθές. Έστω ότι είναι $\hat{A}\hat{B}\Delta = 30^\circ$ και $\hat{\Delta}\hat{B}\Gamma = 45^\circ$.

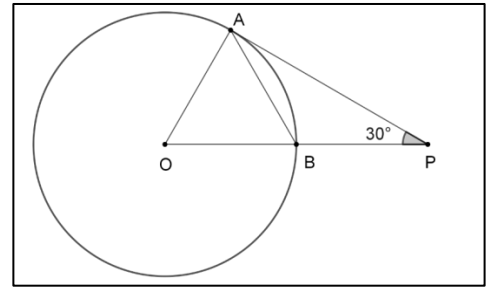
α) Να υπολογίσετε τη γωνία $\hat{A}\hat{\Delta}\Gamma$.

β) Να αποδείξετε ότι $B\hat{\Delta}\Gamma = \Delta\hat{B}\Gamma$.

γ) Αν είναι $BD = 2$, τότε να αποδείξετε ότι:

- i. $AD = 1$,
- ii. $B\Gamma = \sqrt{2}$.

37. Από σημείο P εκτός κύκλου που έχει κέντρο O και ακτίνα ρ φέρνουμε το εφαπτόμενο τμήμα PA και την PO που τέμνει τον κύκλο στο σημείο B . Έστω ότι είναι $\widehat{A\hat{P}O} = 30^\circ$.

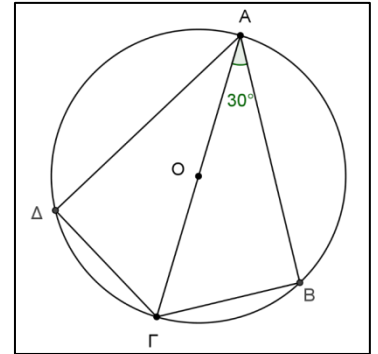

α) Να αποδείξετε ότι:

- i. το σημείο B είναι το μέσο του OP ,
- ii. $\widehat{B\hat{A}P} = 30^\circ$.

β) Αν επιπλέον είναι $BP = 5$, να βρείτε την ακτίνα του κύκλου και το μήκος του εφαπτόμενου τμήματος PA .

38. Θεωρούμε τετράπλευρο $AB\Gamma\Delta$ του οποίου οι κορυφές είναι σημεία κύκλου κέντρου O και ακτίνας ρ και οι πλευρές του $B\Gamma$ και $\Delta\Gamma$ είναι ίσες. Η διαγώνιος $A\Gamma$ του $AB\Gamma\Delta$ είναι διάμετρος του κύκλου και να σχηματίζει με την πλευρά AB γωνία ίση με 30° , δηλαδή $\widehat{B\hat{A}\Gamma} = 30^\circ$.

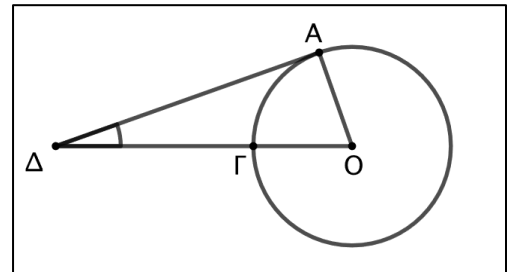

α) Να αποδείξετε ότι τα τρίγωνα $AB\Gamma$ και $A\Delta\Gamma$ είναι ορθογώνια.

β) Αν είναι $B\Gamma = \Delta\Gamma = 4$,

- i. να αποδείξετε ότι $A\Gamma = 8$,
- ii. να υπολογίσετε το μήκος της πλευράς $A\Delta$.

39. Δίνεται κύκλος με κέντρο O και εξωτερικό σημείο του Δ . Φέρνουμε το εφαπτόμενο τμήμα ΔA και τη διακεντρική ευθεία ΔO η οποία τέμνει τον κύκλο στο σημείο Γ , όπως φαίνεται στο σχήμα.

α) Να αποδείξετε ότι η γωνία $\widehat{\Delta\hat{A}O}$ είναι ορθή.

β) Αν $\widehat{A\hat{\Delta}O} = 20^\circ$, τότε να υπολογίσετε το μέτρο της γωνίας $\widehat{A\hat{O}\Delta}$.

γ) Αν είναι $OA = 1$ και $O\Delta = 2$, τότε:

- i. Να αποδείξετε ότι $\widehat{A\hat{\Delta}O} = 30^\circ$.
- ii. Να υπολογίσετε το μήκος του εφαπτόμενου τμήματος $A\Delta$.